

Î N C H E I E R E

01 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Rotaru Elena, reprezentată de avocatul Tarsîna Vasile,

în pricina civilă la cererea Elenei Rotaru cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 04 octombrie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Rotaru Elena, casată integral hotărârea Judecătoriei Briceni din 04 mai 2016 și emisă o nouă hotărâre prin care cererea a fost scoasă de pe rol, și menținută încheierea Judecătoriei Briceni din 25 martie 2015,

c o n s t a t ă :

La 03 decembrie 2014, Rotaru Elena a depus cererea cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică.

În motivarea cererii a indicat că bunelul ei Gorcea Ioan împreună cu soția Gorcea Elizaveta au fost supuși represiunilor politice în baza hotărârii Consiliului de Miniștri al RSSM nr. 509 din 28 iunie 1949.

Menționează că Gorcea Ioan a fost deportat din satul Colicăuți, raionul Briceni în regiunea Curgan, iar Gorcea Elizaveta nu a fost deportată.

Indică că toate bunurile mobile și imobile ale represaților care se aflau în satul Colicăuți, raionul Briceni au fost confiscate și transmise în colhozul din localitate.

Sușține că la 16 februarie 1950, Gorcea Ioan a decedat la vârsta de 62 ani în locurile de deportare, satul Lopatki, raionul Lopatinsk, regiunea Curgan, fără a testa averea sa, iar soția Gorcea Elizaveta a decedat la 23 noiembrie 1977 în satul Colicăuți, raionul Briceni, la fel, fără a testa averea sa.

Relevă că motivul înaintării cererii respective constituie faptul că tatăl ei, Cozmulici Ion, fiind nepot al represatului Gorcea Ioan s-a adresat cu cerere către Comisia specială de examinare a cererilor de restituire a bunurilor sau de recuperare a valorii acestora de pe lângă Consiliul raional Briceni, prin care a solicitat recuperarea valorii bunurilor confiscate.

Prin răspunsul nr. 268 din 28 septembrie 2012, Consiliul raional Briceni a informat pe Cozmulici Ion despre necesitatea prezentării unui șir de documente, inclusiv și certificatul de moștenitor și actele care confirmă legătura de rudenie cu persoana supusă represiunilor politice.

Explică că la 06 martie 2013, tatăl ei, Cozmulici Ion a decedat, iar succesor în drepturi a acestuia a devenit dânsa, conform certificatului de calitate de moștenitor legal eliberat la 03 aprilie 2014.

Consideră că deoarece bunurile confiscate în urma represiunilor politice la care a fost supuși Gorcea Ioan și Gorcea Elizaveta au fost naționalizate, iar Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225 din 08 decembrie 1992 a fost emisă după decesul lor, dreptul de a solicita compensația a trecut la moștenitorii legali în persoana petiționarului în calitate sa de moștenitor legal prin transmisie succesorală.

Își întemeiază cererea în baza prevederilor art. art. 279-285 CPC.

Solicită constatarea faptului acceptării de către Cozmulici Ion a succesiunii în urma decesului unchiului de pe mamă - Gorcea Iona la 16 februarie 1950 și locul deschiderii succesiunii în satul Colicăuți, raionul Briceni și constatarea faptului acceptării succesiunii prin transmisie succesorală în urma decesului lui Gorcea Ioan de către petiționara Rotaru Elena și locul deschiderii succesiunii satul Colicăuți, raionul Briceni.

Prin încheierea Judecătoriei Briceni din 25 martie 2015, a fost dispusă atragerea în calitate de intervenient accesoriu Comisia specială pentru examinarea cererilor privind restituirea valorii bunurilor confiscate în urma represiunilor politice de pe lângă Consiliul raional Briceni.

Prin încheierea Judecătoriei Briceni din 12 octombrie 2015, cererea cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică a fost scoasă de pe rol.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 22 ianuarie 2016, a fost admis recursul declarat de către Rotaru Elena, reprezentată de avocatul Tarsîna Vasile, casată încheierea Judecătoriei Briceni din 12 octombrie 2015, prin care a fost scoasă de pe rol cererea Elenei Rotaru cu privire la constatarea faptului care are valoare juridică și restituită pricina la rejudecare în prima instanță.

La 30 martie 2016, Rotaru Elena, reprezentată de avocatul Tarsîna Vasile a depus cerere de concretizare a cerinței pct. 3 din cerere, solicitând constatarea faptului acceptării succesiunii prin transmisie succesorală în urma decesului lui Gorcea Ion de către petiționara Rotaru Elena în urma decesului tatălui său Cozmulici Ion și locul deschiderii succesiunii satul Colicăuți, raionul Briceni.

Prin hotărârea Judecătoriei Briceni din 04 mai 2016, cererea cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 04 octombrie 2016, a fost admis apelul declarat de către Rotaru Elena, casată hotărârea Judecătoriei Briceni din 04 mai 2016 și emisă o nouă hotărâre prin care cererea a fost scoasă de pe rol și menținută încheierea Judecătoriei Briceni din 25 martie 2015.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat prevederile art. 267 lit. 1) și art. 280 alin. (3) CPC, care reglementează aspecte ce țin de scoaterea cererii de pe rol, care indică că dacă la depunerea cererii sau la examinarea pricinii în procedură specială, se constată un litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești, instanța scoate cererea de pe rol printr-o încheiere și explică petiționarului și persoanelor interesate dreptul lor de a soluționa litigiul în procedură de acțiune civilă la instanța competentă.

Cu referire la normele citate și în coraport cu materialele pricinii, instanța de apel a reținut că actele pricinii atestă cu certitudine că constatarea faptului este legată de necesitatea soluționării pe cale judiciară a unui litigiu de drept, concluzionând că cererea necesită a fi scoasă de pe rol.

La 07 decembrie 2016, Rotaru Elena, reprezentată de avocatul Tarsîna Vasile a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea să fie admisă.

În motivarea recursului recurentul a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel considerând-o neîntemeiată, fiind emisă cu încălcarea normelor de drept material, invocând prevederile art. 432 alin. (2) lit. a), b), și c) CPC.

Menționează că instanța de apel eronat a stabilit că în cadrul examinării cererii în procedura specială a fost constatat un litigiu de drept.

În contextul dat, remarcă că s-a adresat în instanța de judecată pentru constatarea faptului cu valoare juridică ca urmare a răspunsului Comisiei speciale pentru examinarea cererilor privind restituirea valorilor bunurilor confiscate de pe lângă Consiliul raional Briceni, prin care petiționarului i-a fost solicitată prezentarea documentului care atestă calitatea de moștenitor.

Prin urmare, consideră că la moment nu există un litigiu privind restituirea valorii bunurilor confiscate, or acesta poate să apară eventual numai după prezentarea tuturor actelor solicitate de către Comisia sus menționată.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La caz, se constată că copia deciziei instanței de apel din 04 octombrie 2016, a fost expediată în adresa recurentei Rotaru Elena la data de 17 octombrie 2016, fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire nr. 20138 (f. d. 197) și recepționată de recurenta la data de 25 octombrie 2016, ceea ce rezultă din avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 201).

Astfel instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 05 decembrie 2016, în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Rotaru Elena, reprezentată de avocatul Tarsîna Vasile este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Rotaru Elena, reprezentată de avocatul Tarsîna Vasile nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Rotaru Elena, reprezentată de avocatul Tarsîna Vasile asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Rotaru Elena, reprezentată de avocatul Tarsîna Vasile ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Rotaru Elena, reprezentată de avocatul Tarsîna Vasile se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva